

ORD SPELAR ROLL!

Vår första konferens fick namnet "If you want to treat me equally, you might have to treat me differently". "Om du vill behandla mig lika eller jämlikt kan du behöva behandla mig annorlunda". Det här handlar om ordet "equal" i meningen "

"Equal" översätts till svenska med "jämlik" och "equally" med "jämlikhet". Poängen i vår rubrik är att det är skillnad med jämlikhet och bli behandlad lika.

Det slår mig att införandet av grundskolan i mitten av 70-talet långt handlade om jämlikhet. Dels ville man erbjuda precis samma skola för alla, men på en gång var man medveten om att barn är olika och att skolan skall erbjuda olika stöd åt olika elever beroende av deras behov. Man ville skapa en skola där alla barn, oberoende av olikheter i bakgrund, fysiska eller mentala olikheter skulle behandlas så att de kunde utveckla sig, var och en, så långt det var möjligt. Man införde stödundervisning, man anpassade skolorna till barn med fysiska handikapp o.s.v.

I grundskolans anda testades jag för ordblindhet, dyslexi, och jag fick intyg på det. Intyget beaktades i proven och jag fick stödundervisningen. För att behandla mig jämlikt med mina klasskamrater fick jag uppmuntrande vitsord i prov och uppsatser jag skrev om mitt berättande var bra, om proven visade på kunskap i området och om svaren var skrivna på god svenska fastän vart annat ord var felstavat. Mina lärare kunde se mig bakom min ordblindhet och jag uppmuntrades i skolan och uppmuntrades fortsätta till gymnasiet. Jag behandlades jämlikt med mina kamrater, men skolan måste behandla mig annorlunda än kamraterna för att jag skulle behandlas jämlikt.

Gymnastikundervisningen var mindre jämlik. De som var bäst, minst klumpiga, hade bäst kondition, fick mer tid på fotbollsplanen och fick mycket uppmuntran. De klumpigaste, de som saknade kondition fick mest stå bredvid planen eller placerades på en post som halvback i fotboll med order att inte lämna posten. Det här var ingen undervisning som strävade att jämna ut klyftorna, att vara jämlik, att ge de svagaste en chans att utveckla sig.

Grundskolereformen var ett stort steg för landet. På en generation fick arbetsmarknaden tillgång till välutbildad personal på alla områden och Finland rönt framgångar när hela befolkningens potential utnyttjades. Men grundskolan tog inte i beaktande invandringen som skulle komma senare.

Idag visar många undersökningar att invandrabarn och barn till invandrare klarar sig betydligt sämre än inhemska barn och att deras bild av sig själv är att de inte är bra, inte duger. Begåvade invandrabarn vägleds till enkla utbildningar. Vi lever i George Orwell's roman Animal Farm: "All animals are equal but some are more equal than others."

En ordentlig ny reform borde göras i skolan för att alla barn skall behandlas jämlikt och kunna utveckla sig så lång det är möjligt, också barn vars modersmål inte är svenska eller finska. Barn vars föräldrar inte talar skolans språk och barn vars föräldrar inte på något sätt kan stöda barnen i skolarbetet eftersom de själva saknar kunskaper som att läsa eller skriva. Grundskolans ideal om jämlikhet skall absolut inte ändras, bara även omfatta barn med invandrabakgrund. Verksamheten borde ändras när verkligheten/skolvärlden idag är en annan än i mitten av 70-talet.

Tolerans/Acceptans/Respekt/Mångfald eller Diversitet/Jämlikhet

Faktum är att det finns kunskaps- och kreativitetsbaserade företag i Finland och i hela världen där medarbetarnas diversitet är företagets främsta resurs. De mest uppmärksammade exemplen ligger i Silicon Valley.

Här ett citat ur ett pressmeddelande från 2014: ”I Silicon Valley finns människor från hela världen och regionen fungerar som ett av världens främsta bevis på att ett mångkulturellt samhälle också är ett konkurrenskraftigt och hållbart samhälle. Den som tvivlar på styrkan i mångkulturalismen bör därför åka till Silicon Valley.

Varje ny person som kommer till vårt land, oavsett anledning, är en tillgång och resurs som bättre behöver tas tillvara. Att ställa om politiken från passiva åtgärder till att göra invandrande människor till en mer aktiv del av vår ekonomi framstår alltmer som en avgörande fråga om vi ska klara att finansiera välfärden och utveckla vår konkurrenskraft i framtiden.

Vi hoppas att vår jämförelse med Silicon Valley gett ett perspektiv på Sveriges utmaningar och möjligheter samt att våra förslag är så relevanta att det inte blir blockfrågor. Vi uppmanar Sveriges partier att redogöra för hur de vill utnyttja dessa möjligheter.”

Agneta Lindemo Larsson, VD, Åkroken Science Park

Christian Söderberg, affärsområdeschef, Åkroken Business Incubator

Thomas Byström, regionchef, Företagarna

Västernorrland” <https://www.mynewsdesk.com/se/bizmaker/pressreleases/entreprenoersvisu-m-viktigt-foer-ett-silicon-valley-of-sweden-990678>

Det rör sig om företag där många olika kulturer, värderingar, etniska grupper, religioner respekteras, värderas och där medarbetarna tillsammans befruktar varandras idéer och tillför nya perspektiv som mångkulturaliteten ger möjlighet till. I Finland arbetar konsultgrupper med att hjälpa företag öka och utnyttja diversitet. Här två exempel på sådana organisationer: <https://www.nordicdiversitytrainers.fi/> och <https://www.inklusiiv.org/>

Tänk dig att du skulle vara lagledare för en fotbollselva och alla spelare är helt olika. Du vill som ledare skapa ett så konkurrenskraftigt lag som bara är möjligt. Då gäller det att få alla 11 spelare att blomma. Ingen får känna sig misslyckad eller att spelaren inte platsar i laget. Alla bidrar med sin olikhet till att bilda ett lag. Det handlar inte om tolerans utan om respekt för alla spelare, att behandla alla jämlikt genom att behandla alla annorlunda. En del spelare behöver mycket mer träning i bollhantering, andra i att se spelet som ett lagspel där slutresultatet är viktigare än den enskilda spelarens prestation. Alla spelare får spela i alla matcher för att få matchvana och får lära sig bidra med det de är bäst på.

Om en skola, en skolklass eller en dagisgrupp också kunde se diversitet eller mångfald som styrka och jämlikhet som en uppmaning att behandla alla olika så att alla blomstrar skulle också dessa arbetslag blomstra. Den främsta orsaken till att invandrabarn har dåligt självförtroende, känner sig misslyckade eller dumma, är att de behandlas exakt likadant som de inhemska barnen. Deras styrkor, som det egna språket, den egna kulturen och religionen beaktas inte som styrkor som kunde nyttjas och utvecklas för lagets bästa.

Så hur sker god integrering av nya barn med invandrabakgrund i skola, daghem och fritidsverksamhet? I många länder talar man ännu om assimilering, d.v.s. att få barnet att lämna allt gammalt bakom sig och istället bli som de andra i laget. Lära sig spelet på nytt. I Finland och inom EU talar vi nu om ”integrering” (integration) ett kanske mjukare men tekniskt begrepp där

barnet trots att det är annorlunda blir en del i laget. Man talar om tvåvägs integration där både gruppen/laget/klassen som inkluderar den nykomna kan få lov att ändra/anpassa sin verksamhet och det samma krävs av nykomlingen.

På senaste tid har ordet ”inkludering” (inclusion) ersatt ordet integrering. Det är en mindre teknisk term och innebär en större respekt för att det som nykomlingen kan bidra med, kan vara värdefullt utan att det ändras eller undertryckas. Det är väl det bästa ordet som används idag, men snart då mångfaldens (diversity, monimuotoisuus) styrka och möjlighet förstås fullt ut kommer ett nytt begrepp, som mer tar fasta på att verksamheten berikas av ny skicklighet, kunskap och nya värderingar, att myntas.

Jag har dels försökt visa varje barns rätt att få den bästa möjligheten att lyckas i l livet och dels att vi som samhälle har ett behov av att alla samhällets medlemmar skall blomstra och få utveckla sina styrkor. De här två tankarna är inte alls i konflikt utan verkar mera vara två sidor av samma mynt.

Robert Runeberg, Innehållsansvarig.

OBS! Det finns nu en fortsättning på ovanstående text som publicerades 17 mars 2021
Systemiska orättvisor som drabbar invandrarbarn men som kunde elimineras.